

סבתא חווה – מלכת הכוכבים

למרות שבשנים האחרונות נאלצתי להרכין מבטי מטה על מנת לראות את סבתא, זכורות לי בעיקר השנים הקודמות לתקופה העכורה, שהן רוב שנות חיי ובהן תמיד הסתכלתי מעלה בהערצה חסרת מעצורים. איך אישה קטנה ושקטה אוצרת בתוכה כל כך הרבה אנרגיה, חום ותבונה והכול בשקט ורוגע.

”וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, יְהִי מְאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, לְהַבְדִּיל, בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה; וְהָיוּ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים, וּלְיָמִים וְשָׁנִים. וְהָיוּ לְמְאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, לְהָאִיר עַל-הָאָרֶץ; וַיְהִי-כֵן. וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים, אֶת-שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים: אֶת-הַמְּאֹר הַגָּדֹל, לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם, וְאֶת-הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה, וְאֵת הַכּוֹכָבִים. וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים, בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, לְהָאִיר, עַל-הָאָרֶץ. וּלְמַשֵּׁל, בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וּלְהַבְדִּיל, בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ; וַיֵּרָא אֱלֹהִים, כִּי-טוֹב. וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר, יוֹם רִבְעִי. ” (בראשית, פרק א', פסוקים יד-טז)

בשיעורי מדעי החיים (שלא היו הרבה כאלה שבהם שמי הופיע ברשימת הנוכחים), הפנמתי שלכל שמש יש מערכת כוכבים הסובבת אותה. לפעמים לאותה שמש יש עוד שמשות שגם להן מערכת משנית משלהן. אך לא זכורה לי התופעה של שמש אשר לה מספר מערכות מקבילות אשר נעות סביבה בהרמוניה. פעם ניסיתי להביט על סבתא מהצד כאדם זר הבוחן תופעה שאיננו מבין. מראש אומר לכם שנכשלת, כי לא ניתן להביט ולבחון את סבתא באופן קר ולא מחובר. אבל מיד התגלתה לי תופעה שלא מוכרת לי. סבתא היא כמו שמש המנהלת מספר מערכות מקבילות שחלקן אף מצטלבות ומנהלות יחסי גומלין בניהן, אך יש גם כאלה שלעולם לא ידעו על קיומן של השותפות ליניקת העוצמה השקטה והחמה שמזינה אותן, ומאפשרת להן להמשיך להסתובב סביבה בביטחון מלא.

אתה הנכד של חווה? המשפט הזה כאילו חלק בלתי נפרד מהנוף היום יומי שאותו אני חווה בשיוטי בין המערכות השונות, שכולן כל כך גאות להיות חלק מהמערכת המורכבת שגדולתה בצניעותה. לכל אחד יש זווית אחרת וקובץ של חוויות שונות הקושרות אותו למערכת. ומה לי?

98 שנות חייה של סבתא הם יותר מכפול מחלקי, למרות שאם הייתי מנסה לספור את האושר שנפל בחלקי להיות הנכד של חווה נדמה היה שאני לפחות בן גילה. אחלוק איתכם חוויה אחת ואולי היא קשורה בצורה זו או אחרת לאור שסבתא קרנה בכל שנות היותה סבתא שלי.

כל שנה, ככל שהתקרב חג החנוכה גברה וגדלה ההתרגשות במשפחת פרנק

בכפר הנשיא וראובן שבעמיעד. כולם ידעו וחיכו לרגע שנגיע להדלקת נרות אצל סבא וסבתא. לא עוד ערב של שירה ומספר חנוכיות שצמח עם השנים והנכדים. כן, כמובן שכל זה היה ועוד, אבל במרכז האירועים עמד לו זקוף וגאה בית עשוי מלחם ג'נג'ר והוא, מכוסה כולו בסוכריות ומתוקים אחרים. מבעד לחלונות הצבעוניים פרץ האור של פנס הסבתות המפורסם שכמותו היה רק בחנות של חוּדה.

סבתא, יש עוד הרבה לספר, איך איבדת את אמך בגיל כל צעיר, איך אספת את סבא וברחתם ממכונת הרצח הנאצית. איך איבדת את אביך ויתר המשפחה. החיים הבלתי מוסברים של פליטים באנגליה והחיים בלי סבא כשנשלח לאוסטרליה. אגירת הכוחות והתקווה שבעזרתם בנית את חיך וחיי משפחתך מחדש. חינוך ילדיך לציונות והגשמתה. המעבר לישראל והקיבוץ. לאבד את עופר, את סבא והאחים. אבל נעצור כאן להפעם, הרי את לא ממש נעלמת מחיי, רק מהבית ליד חדר האוכל והביקורים עם הנינים.

עכשיו את שוב ליד סבא. לאחר 69 שנות נישואים (פיספוס של 5 חודשים ל 70) של זוג מופלא שידע לתמוך אחד בשני אורך כל הדרך, היה ברור שגם במותך תימצאי את הקשר לסבא. נכון הצלחת, סבא נפתר ב 27 לפברואר ואת ב 27 לינואר. בחייכם ובמותכם לא נפרדתם.

וכזאת הייתה סבתא שלנו, תמיד דאגה שחיינו יהיו מלאים באור מתוק. אין עוד אחת כזו בעולם ומי יודע כמה דורות עוד נחכה לדמות כה חיובית. סבתא, אני כבר מתגעגע למרות שבחודשים האחרונים קיוויתי שזה ייגמר. שלא תסבלי יותר. לראות אותך, הנפש האדירה כלואה בתוך הגוף החלוש ולדעת שאת חסרת אונים קרע אותי.

אוהב אותך

רפי

